

KATEDRA BIBLIOTEKOZNAWSTWA I INFORMACJI NAUKOWEJ

INFORMACJE OGÓLNE

Katedra Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej, działająca w strukturze Wydziału Nauk Historycznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, ma własną siedzibę w obrębie miasteczka studenckiego na Bielanych, w bocznej części nowoczesnego gmachu Wydziału Nauk Ekonomicznych, zlokalizowanego obok budynku Biblioteki Uniwersyteckiej. Taka lokalizacja umożliwia wykorzystywanie Biblioteki jako warsztatu dydaktycznego i naukowego, tym bardziej że na jej terenie Katedra dysponuje również własnymi pomieszczeniami, w tym dwiema nowocześnie wyposażonymi pracowniami komputerowymi.

Adres

Katedra Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej

ul. Gagarina 13a

87-100 Toruń

tel./fax + 48 56 611 44 15

e-mail: jaton@cc.uni.torun.pl

adres internetowy: <http://158.75.18.254>.

HISTORIA JEDNOSTKI

Początki Katedry sięgają roku 1975, kiedy to uruchomiono Zaoczne Studium Bibliotekoznawstwa, którego kierownictwo powierzono dr Zofii Mołodcównie. W rok później został powołany do życia Zakład Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Instytutu Filologii Polskiej.

Zarówno ówczesny profil kształcenia, jak prowadzone prace badawcze zorientowane były humanistycznie i skupiały się wokół problemów społecznego funkcjonowania książki i biblioteki. Z czasem rozwinęły się badania nad dawną książką, czemu sprzyjały bogate księgozbiory historyczne bibliotek lokalnych i regionalnych. W rezultacie w roku 1982 Za-

kład BiIN włączono do Instytutu Historii i Archiwistyki, którego kadra naukowa aktywnie współuczestniczyła w kształtowaniu profilu Zakładu.

Wraz z rozwojem technologii informatycznych, które wkroczyły do bibliotek, w Zakładzie BiIN podjęto rozbudowę specjalizacji informacyjnej, czemu towarzyszył przyrost młodej kadry, szybko zdobywającej kolejne stopnie naukowe. Wskutek tych przemian Zakład w 1994 roku przekształcony został w samodzielną Katedrę BiIN, funkcjonującą w obrębie Wydziału Nauk Historycznych.

W roku akademickim 1994/1995 utworzono 3-letnie licencjackie Wyższe Zawodowe Studia Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowo-Technicznej, których kontynuacją są 2-letnie uzupełniające studia magisterskie.

Szybki rozwój naszej placówki, wiążący się przede wszystkim ze wzrostem stanu kadrowego, a tym samym potencjału naukowego i dydaktycznego pozwolił na zmianę struktury Katedry i wydzielenie w jej obrębie pięciu jednostek, w których realizowane są badania naukowe oraz czynności dydaktyczne w zasadniczych działach obejmujących współczesną wiedzę o książce i informacji naukowej.

Prężnie rozwijającą się Katedrą kieruje prof. dr hab. Janusz Tondel. Zajęcia dydaktyczne kierunkowe prowadzone są głównie przez pracowników Katedry (20 osób), wspomaganych czasami przez wysoko kwalifikowaną kadrę bibliotekarską oraz profesjonalistów z zakresu objętego profilem studiów (np. z edytorstwa), zaś przedmioty uzupełniające prowadzą pracownicy innych jednostek Uniwersytetu.

Spora część kadry Katedry BiIN wyjeżdżała w ramach współpracy zagranicznej do europejskich uczelni i innych placówek naukowych, uczestnicząc w stażach naukowych i konferencjach międzynarodowych oraz prowadząc prace badawcze (Amsterdam, Berlin, Budapeszt, Darmstadt, Kijów, Kopenhaga, Londyn, Oldenburg, Shombathely, Wolfenbuttel, Regensburg, Wiedeń). W ramach międzynarodowego programu „socrates/Erasmus” Katedra podjęła współpracę z Hogeschool van Amsterdam, której efektem jest m.in. wymiana studentów.

Struktura katedry

Kierownik: **dr hab. Janusz Tondel, prof. UMK**

Sekretariat: **mgr Ewa Jaroszevska**

Zakład Informacji Naukowej

Kierownik: **dr hab. Ewa Głowacka, adiunkt**

Pracownicy: **dr hab. Jan Sójka, prof. UMK**
mgr Małgorzata Kowalska, asystent

mgr Ewa J. Kurkowska, asystent
mgr Veslava Osińska, wykładowca

Zakład Bibliotekarstwa, Czytelnictwa i Biblioterapii

Kierownik: dr hab. Bronisława Woźniczka-Paruzel, prof. UMK
Pracownicy: dr Małgorzata Fedorowicz, adiunkt
mgr Katarzyna Wodniak, asystent

Zakład Książki Dawnej i Współczesnej

Kierownik: dr hab. Janusz Tondel, prof. UMK
Pracownicy: dr Iwona Imańska, adiunkt
dr Krzysztof Nierzwicki, adiunkt
mgr Wanda Ciszewska, asystent

Zakład Wiedzy o Prasie

Kierownik: dr hab. Grażyna Gzella, prof. UMK
Pracownicy: dr hab. Jacek Gzella, adiunkt
mgr Dorota Degen, asystent
mgr Joanna Gomoliszek, asystent
mgr Wojciech Kantak, asystent

Pracownia Metod Komputerowych

Kierownik: dr Bronisław Żurawski, st. wykładowca
mgr Katarzyna Żurawska, wykładowca
Piotr Malak, asystent stażysta

RODZAJE STUDIÓW

Katedra BiIN prowadzi kilka rodzajów studiów, obejmujących szeroko pojmowaną naukę o książce, bibliotece i informacji. Kształci absolwentów do pracy w różnych typach bibliotek oraz profesjonalistów z zakresu informacji naukowej, obsługujących rozmaite sfery życia społecznego, a także przygotowuje fachowców do prac edytorskich.

I. Trzyletnie wyższe studia zawodowe, którego absolwenci uzyskują tytuł licencjata z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowo-technicznej.

II. Dwuletnie uzupełniające studia magisterskie dla absolwentów licencjackich studiów BiIN o zróżnicowanych specjalizacjach z zakresu: informacji naukowej, książki dawnej i księgarstwa, biblioterapii (obsługi bibliotecznej osób niepełnosprawnych) oraz prasoznawstwa.

Oba rodzaje studiów prowadzone są w 2 formach: studiów stacjonarnych i studiów zaocznych. Programy w nich realizowane, zawierając te same treści merytoryczne oraz dając jednakowe uprawnienia zawodowe, różnią się liczbą godzin dydaktycznych: studia zaoczne obejmują około 1/3 ogólnej liczby godzin przewidzianych programem dla studentów stacjonarnych.

III. Dwusemestralne studia podyplomowe dwójakiego typu:

- 1) kierunkowe, dające uprawnienia bibliotekarskie czynnym bibliotekarzom z tytułem magistra innych niż BiIN kierunków studiów,
- 2) doształcające, z zakresu informacji naukowej, umożliwiające magistrów BiIN zaktualizowanie wiedzy i umiejętności zawodowych, zwłaszcza tych, które wiążą się z technologiami informatycznymi.

System punktów kredytowych (ECTS)

Realizacja programu studiów stacjonarnych, zarówno na poziomie licencjackim, jak magisterskim, kontrolowana jest za pomocą punktów kredytowych (ECTS), wg skali zróżnicowanej dla obu poziomów:

- zaliczenie studiów na poziomie licencjackim wymaga uzyskania 180 punktów ECTS,
- zaliczenie uzupełniających studiów magisterskich wymaga uzyskania 120 punktów ECTS.

Szczegółowa punktacja podana jest przy poszczególnych przedmiotach objętych programami kształcenia.

Programy studiów dziennych

I. Program trzyletnich studiów licencjackich

Przedmioty objęte programem dzielą się na kierunkowe, uzupełniające oraz fakultatywne. Kierunkowe i uzupełniające mają charakter obligatoryjny, fakultetowe są wybierane.

Na oznaczenie symboliczne każdego przedmiotu składają się kolejno: literowy skrót grupy, do której jest zaliczony (OK = obowiązkowy, kierunkowy, UO = uzupełniający obowiązkowy, F = fakultatywny, dobierany z oferty opcjonalnej), cyfry rzymskie oznaczające rok lub lata, na których jest prowadzony przedmiot, cyfry arabskie, wskazujące na numer przedmiotu w obrębie grupy.

1. Wykaz obligatoryjnych przedmiotów kierunkowych (OK)

Symbol	Nazwa przedmiotu	Wykł.	Ćw.	Konw.	Opcje	Liczba godz.	Punkty ECTS
OK I 1	Podstawy nauki o książce, bibliotece i informacji			30		30	2
OK I 2	Wstęp do bibliotekarstwa	30				30	6
OK I 3	Zbiory biblioteczne			30		30	2
OK I 4	Opracowanie formalne zbiorów		60			60	4
OK II 5	Opracowanie rzeczowe zbiorów	30	30		15	75	10
OK II 6	Usługi biblioteczne i obsługa użytkowników	15	15			30	2
OK I/II 7	Źródła informacji I	30	30	60		120	14
OK II 8	Źródła informacji II		30			30	2
OK II 9	Źródła informacji III				30	30	7
OK II/III 10	Działalność informacyjna	30	60			90	11
OK I/II 11	Technologia informatyczna		105			105	9
OK I 12	Narzędzia tworzenia i zarządzania bazami danych		45			45	5
OK II 13	Czytelnictwo i metodyka pracy z czytelnikiem	30	30	45		105	12
OK I 14	Zagadnienia wydawnicze i księgarskie			30		30	2
OK II/III 15	Historia książki	45	75		2 x 15	150	17
OK II 16	Naukoznawstwo	30	30			60	7
OK II 17	Proseminarium			15		15	1
OK III 18	Seminarium dyplomowe			60		60	17
Razem						1095	130

2. Wykaz obowiązkowych przedmiotów uzupełniających (OU)

Symbol	Nazwa przedmiotu	Wykł.	Ćw.	Konw.	Liczba godzin	Punkty ECTS
OU I 1	Logika			30	30	2
OU I/II 2	Historia literatury			45	45	4
OU I 3	Wybrane zagadnienia z historii Polski			45	45	4
OU III 4	Historia i teoria kultury			45	45	3

OU I/II 5	Socjologia		45	45	3
OU I/III 6	Język angielski	150		150	6
OU I/II 7	Język nowożytny	120		120	0
OU III 8	Wykład monograficzny	30		30	2
OU I/II 9	Wychowanie fizyczne	90		90	0
Razem				600	24
Razem przedmioty OK i OU				1695	154

3. Wykaz przedmiotów fakultetowych (F)

Opcje do wyboru – obowiązek zaliczenia 90 godzin

Symbol	Nazwa przedmiotu	Wykł.	Ćw.	Konw.	Liczba godz.	Punkty ECTS
F II/III 1	Język łaciński		60		60	4
F II/III 2	Historia sztuki	dowolna forma zajęć			30	2
F II/III 3	Historia (wybrana epoka)	dowolna forma zajęć			30	2
F II/III 4	Historia literatury (wybrana epoka)	dowolna forma zajęć			30	2
F II/III 5	Automatyczne systemy składu		30		30	2
F II/III 6	Sieci komputerowe		30		30	2
F II/III 7	Relacyjne bazy danych		30		30	2
F II/III 8	Organizacja i zarządzanie	dowolna forma zajęć			30	2
F II/III 9	Pedagogika	dowolna forma zajęć			30	2
F II/III 10	Psychologia	dowolna forma zajęć			30	2
Razem przedmioty F – oferta do wyboru					330	22
Z przedmiotów F student ma obowiązek zaliczyć:					90	6
Pełna liczba godzin i punktów do zaliczenia przez studenta na etapie licencjackim (kierunkowe + uzupełniające + fakultetowe):					1785	160
Praktyka zawodowa w czasie studiów:						
po I roku – 21 dni						9
po II roku – 21 dni						9
Wycieczka programowa na II roku (objazd bibliotek): 1 tydzień						2
Pełna liczba punktów do zebrania przez studenta na etapie licencjackim						180

Kryteria punktacji

Przy ustalaniu ogólnej liczby punktów dla każdego przedmiotu kierunkowego (OK) brano pod uwagę następujące kryteria:

- 1) liczba godzin (1 punkt za każde 15 godzin),
- 2) egzamin (2 punkty za każdy),
- 3) stopień trudności przedmiotu (od 2 do 5 punktów).

Przy ustalaniu ogólnej liczby punktów dla przedmiotów uzupełniających obowiązkowych (OU) stosowano następujące kryteria:

- 1) liczba godzin (1 punkt za każde 15 godzin),
- 2) egzamin (1 punkt za każdy).

Poza punktacją pozostały obowiązkowe dla wszystkich: wychowanie fizyczne i drugi język nowożytny wybierany przez studenta, natomiast język angielski, uznany za obowiązkowy, jest premiowany ze względu na jego podstawowe znaczenie w informacji naukowej (4 punkty + 2 za egzamin).

Dla przedmiotów fakultetowych (F), przyjęto zasadę przydzielania 1 punktu za każde 15 godzin.

Punktowane są również: praktyka zawodowa i wycieczka kursowa.

Studenci, którzy zaliczą wymagane przedmioty w formie określonej programem, uzyskując 180 punktów, otrzymują tytuł licencjata z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, umożliwiający podjęcie dwuletnich, uzupełniających studiów magisterskich.

Opis zajęć

Zajęcia obligatoryjne kierunkowe (OK)

OK I 1. Podstawy nauki o książce, bibliotece i informacji

- rok studiów I, semestr 1; 30 godzin zajęć konwersatoryjnych zaliczanych na ocenę
- liczba punktów ECTS: 2
- wykładowca: mgr W. Ciszewska

Zajęcia wprowadzają w problemy metodologiczne bibliologii, bibliotekoznawstwa i informacji naukowej (podstawowe terminy, definicje, zakresy, relacje), określając ich miejsce w ogólnym systemie nauk. Jednocześnie zapoznają ze słownikami, encyklopediami, czasopismami i wydawnictwami informacyjnymi ze wszystkich trzech zintegrowanych dyscyplin, przygotowując również podstawy do aktywności badawczej studentów i pisarstwa naukowego.

OK I 2. Wstęp do bibliotekarstwa

- rok studiów I, semestr I; 30 godzin wykładu zakończonego egzaminem
- liczba punktów ECTS: 6
- wykładowca: dr hab. J. Sójka, prof. UMK

Wykład ma wprowadzić w podstawową problematykę bibliotekarstwa naukowego i praktycznego, koncentrując się zwłaszcza na zagadnieniach podziału, funkcjonowania i organizacji bibliotek. Stąd też m.in. takie treści programowe, jak polityka biblioteczna; misja, cele biblioteczne; kategoryzacja, typizacja, podział bibliotek i ich funkcje; biblioteki klasyczne, zautomatyzowane, elektroniczne i wirtualne; struktura bibliotek polskich; prawo biblioteczne i etyka; architektura, budownictwo i przestrzeń wewnątrzbiblioteczna: zasób biblioteczny (lokal, kadry, zbiory, finanse, ekonomika biblioteczna); organizacja i zarządzanie biblioteką; sprawozdawczość i statystyka; zaplecze badawczo-rozwojowe i produkcyjne bibliotek; obszary badań w bibliotekarstwie; bibliotekarstwo porównawcze; biblioteki w okresie przemian.

OK I 3. Zbiory biblioteczne

- rok studiów I, semestr II; 30 godzin zajęć konwersatoryjnych zaliczanych na ocenę
- liczba punktów ECTS: 2
- wykładowca: mgr E. J. Kurkowska

Zajęcia zapoznają z rodzajami materiałów bibliotecznych i ich typologią oraz organizacją i zarządzaniem nimi. Treści programowe koncentrują się na takich zagadnieniach, jak kategorie zbiorów, gromadzenie zbiorów i uzupełnianie, ewidencja i kontrola materiałów bibliotecznych opracowanie materiałów bibliotecznych; przechowywanie i zabezpieczanie zbiorów, promocja zasobów bibliotecznych; gospodarka zbiorami; badania jakościowe i ilościowe zbiorów.

OK I 4. Opracowanie formalne zbiorów

- rok studiów I, semestr II; 60 godzin ćwiczeń zaliczanych na ocenę
- liczba punktów ECTS: 4
- wykładowca: dr K. Nierzwicki

Ćwiczenia mają na celu wykształcenie sprawności samodzielnego dokonywania opisów bibliograficznych i katalogowych zarówno w tradycyjnej formie (karty katalogowe), jak i z zastosowaniem technologii informatycznej (pakiet MAK). Zajęcia realizowane są na podstawie znormalizowanych przepisów opisu bibliograficznego i katalogowego zbiorów, obejmując różne typy wydawnictw samoistnych edytorsko oraz różne typy dokumentów.

OK II 5. Rzeczowe opracowanie zbiorów

- rok studiów II, semestr III; 75 godzin zajęć: 30 godzin wykładu, 30 godzin ćwiczeń dla wszystkich, 15 godzin ćwiczeń opcjonalnych do wyboru, ćwiczenia zaliczane na ocenę, egzamin z całości
- liczba punktów ECTS: 10

- wykładowcy: dr hab. B. Woźniczka–Paruzel, prof. UMK
dr M. Fedorowicz

Wykład wprowadza w teoretyczne i pragmatyczne problemy charakterystyki treści dokumentów za pomocą języków informacyjno-wyszukiwawczych zakorzenionych w tradycji bibliotekarskiej, obejmując także historyczne przemiany systemów opracowania rzeczowego. Przygotowuje do tworzenia i wykorzystania w praktyce źródeł informacji semantycznej, zarówno tradycyjnych (kartkowe katalogi rzeczowe), jak i zautomatyzowanych.

Ćwiczenia wspólne dla wszystkich służą głównie wykształceniu sprawności praktycznych, niezbędnych do rzeczowego opracowania zbiorów w różnych systemach, stąd min. analiza treści dokumentu, opracowanie przedmiotowe, opracowanie ujęciowe, praca z pakietem obsługi tekstowych baz danych – MAK.

Ćwiczenia opcjonalne poszerzając wiedzę i umiejętności praktyczne, pozwalają doskonalić się w tematowaniu lub klasyfikowaniu, w zależności od indywidualnych wyborów studentów.

OK II 6. Usługi biblioteczne i obsługa użytkowników

- rok studiów II, semestr IV; 15 godzin wykładu, 15 godzin ćwiczeń, zaliczanych na ocenę
- liczba punktów ECTS: 2
- wykładowcy: dr hab. J. Sójka, prof. UMK
mgr E. Jadwiga Kurkowska

Przedmiot poświęcony jest bibliotece jako instytucji usługowej, obejmując regulacje prawne usług bibliotecznych i obsługi użytkowników, kategorie usług bibliotecznych, relacje pomiędzy kategorią biblioteki a formami usług i kategoriami użytkowników, problemy mechanizacji, automatyzacji i informatyzacji usług itp. Szczególnie wiele uwagi poświęca się udostępnianiu zbiorów bibliotecznych oraz polityce i strategii udostępniania, usługom technicznym, dokumentacyjnym, informacyjnym i dydaktycznym oraz współpracy międzybibliotecznej w tym zakresie. Program obejmuje też marketing usług bibliotecznych, zarządzanie przez jakość (TQM), LM, statystykę i sprawozdawczość usług i obsługi, kontrolę jakości usług (HQ) i badania z tego zakresu (*benchmarking, just-in – time*).

OK I/II 7. Źródła informacji I

- rok studiów I/II, semestr I–IV; rok I: 30 godzin wykładu, 60 godzin zajęć konwersatoryjnych, egzamin testowy, rok II: 30 godzin ćwiczeń (po 15 w każdym semestrze), 2 prace pisemne, egzamin ustny
- liczba punktów ECTS: 14
- wykładowcy: dr hab. B. Woźniczka–Paruzel, prof. UMK

mgr D. Degen
mgr K. Wodniak
mgr W. Kantak

W zakres przedmiotu wchodzi problemy związane ze źródłami bibliograficznymi i innymi źródłami informacji, które mogą pełnić funkcje bibliografii.

Wykład obejmuje podstawy teoretyczne bibliografii jako części ogólnej nauki o książce, bibliotece i informacji oraz jej historyczne przemiany, wprowadza podstawowe terminy i pojęcia ukształtowane na jej gruncie, a także przedstawia zarys dziejów i rozwój form samych spisów, ich rodzaje i funkcje oraz normy i zasady ich tworzenia. Wprowadza też w problemy działalności informacyjnej bibliotek.

Zajęcia konwersatoryjne obejmują podstawowe zasoby polskie i obce spisów bibliograficznych i innych drukowanych źródeł informacji oraz heurystykę bibliograficzną, kształcącą umiejętność posługiwania się spisami.

Ćwiczenia obejmują problemy metodyki bibliograficznej, przygotowując do samodzielnego tworzenia źródeł informacji drukowanych oraz kartotekowych, składających się na warsztat informacyjny biblioteki oraz wykorzystywanych do obsługi jej użytkowników.

OK II 8. Źródła informacji II

- rok studiów II, semestr III; 30 godzin ćwiczeń zaliczanych na ocenę
- liczba punktów ECTS: 2
- wykładowca: mgr W. Kantak

Zajęcia mają zapoznać studentów z rodzajami i metodyką sporządzania opracowań informacyjnych i dokumentacyjnych oraz wybranych dokumentów pochodnych, a także zaznajomić z międzynarodowymi źródłami pochodnymi, głównie bibliografiami analitycznymi, indeksami permutacyjnymi i indeksami cytowań bibliograficznych.

Główne treści programowe: rodzaje i metodyka sporządzania analiz dokumentacyjnych i adnotacji; budowa i funkcje kart dokumentacyjnych i zestawień dokumentacyjnych; pojęcie „łańcucha bibliograficznego”, jego elementy, ich budowa i funkcje; przegląd najważniejszych międzynarodowych bibliografii analitycznych z różnych dziedzin wiedzy; rodzaje, budowa i funkcje indeksów słów kluczowych i indeksów permutacyjnych.

OK III 9. Źródła informacji III (specjalistyczne)

- rok studiów II, semestr IV; 30 godzin ćwiczeń (dwa 15-godzinne cykle spośród opcji) zakończonych egzaminem
- liczba punktów ECTS: 7
- wykładowca: dr hab. E. Głowacka

Ćwiczenia mają zapoznać i wykształcić umiejętności wyszukiwania informacji w publikowanych i elektronicznych źródłach informacji z poszczególnych dziedzin wiedzy i działalności praktycznej (np. z nauk humanistyczno-społecznych, prawa, biznesu, medycyny).

Studenci poznawać będą: najczęściej wykorzystywane międzynarodowe i polskie źródła informacji (publikowane, bazy danych na CD-ROM-ach i dostępne w sieci Internet), zapoznając się z możliwościami i strategiami wyszukiwawczymi w tychże źródłach informacji.

OK III 10. Działalność informacyjna

- rok studiów II/III, semestr IV–V; 90 godzin, w tym: 30 godzin wykładu, 60 godzin ćwiczeń, egzamin
- liczba punktów ECTS: 11
- wykładowcy: dr hab. E. Głowacka
mgr E. Jadwiga Kurkowska

Zajęcia wprowadzają studentów we współczesną działalność informacyjną, jej rozumienie, metodykę i podstawowe narzędzia.

Zarys treści programowych: pojęcie działalności informacyjnej i pojęcia związane: informacja naukowa, systemy informacyjne, systemy informacyjno-wyszukiawcze; teoria i praktyka wyszukiwania informacji w systemach zautomatyzowanych, w tym – stosowane języki informacyjno-wyszukiawcze i problematyka badania efektywności wyszukiwania w bazach danych; wyszukiwanie dokumentów w bibliograficznych bazach danych o zasięgu międzynarodowym, samodzielne indeksowanie dokumentów i tworzenie bibliograficznej bazy danych; przegląd światowych zautomatyzowanych serwisów informacji bibliograficznej, fakto-graficznej i dokumentalnej; problematyka zintegrowanych systemów bibliotecznych oraz nauka praktyczna wyszukiwania dokumentów w różnych katalogach *on-line*; zintegrowane centralne systemy biblioteczne na świecie oraz systemy ekspertowe; działalność informacyjna bibliotek, użytkowników informacji.

OK I/II 11. Technologia informatyczna

- rok studiów I–II, semestr I–IV; 105 godzin ćwiczeń zaliczanych na ocenę
- liczba punktów ECTS: 9
- wykładowcy: dr B. Żurawski
mgr V. Osińska
mgr K. Żurawska

Zajęcia mają na celu zapoznanie ze współczesnymi narzędziami informatycznym, nauczanie posługiwania się metodami i środkami informatyki jako narzędziami oraz wykształcenie umiejętności wyboru odpowiednich narzędzi w zależności od zadania.

Podstawowe treści programowe: komputer jako narzędzie pracy; budowa komputera z punktu widzenia użytkownika; systemy operacyjne i ich funkcje; architektura systemu operacyjnego i jego opis; katalogi i pliki w różnych systemach operacyjnych; tworzenie optymalnego środowiska pracy na komputerze; podstawowe operacje na dyskietkach i dyskach; uruchamianie zadań i realizacja programów; programy pomocnicze i nakładki na system operacyjny; wybrane systemy zastosowań technologii informatycznej; edytory tekstów; arkusze kalkulacyjne.

OK I 12. Narzędzia tworzenia i zarządzania bazami danych

- rok studiów I, semestr II; 45 godzin ćwiczeń zaliczanych na ocenę
- liczba punktów ECTS: 5
- wykładowcy: dr B. Żurawski
mgr K. Żurawska

Celem zajęć jest zapoznanie z najczęściej używanymi w bibliotekach bazami danych, nauczanie zasad posługiwania się bazami danych, zdobycie przez studentów umiejętności wyboru odpowiednich baz danych i ich tworzenia w zależności od zadania.

Zarys treści programowych: podstawowe pojęcia i przegląd różnych typów baz danych; projektowanie baz danych; bazy danych w systemie MAK; bazy danych tworzone przy pomocy systemu CDS/ISIS; praca w środowisku DOS i Windows; przegląd systemów baz danych dla bibliotek MOL i SOWA.

OK II 13. Czytelnictwo i metodyka pracy z czytelnikiem

- rok studiów III, semestr V–VI; 105 godzin: 30 godzin wykładu, 30 godzin ćwiczeń, 45 godzin zajęć konwersatoryjnych, egzamin
- liczba punktów ECTS: 12
- wykładowca: mgr K. Wodniak

Wykłady wprowadzają w metodologiczne aspekty badań czytelnich, zapoznają z podstawowymi pojęciami stosowanymi w tej dziedzinie, omawiają dzieje kultury czytelniczej w poszczególnych epokach oraz książkę w procesie komunikacji społecznej.

Ćwiczenia dotyczą zagadnień czytelnictwa współczesnego, przedstawiają je jako przedmiot interdyscyplinarny w aspektach psychologicznym, socjologicznym, pedagogicznym, literaturoznawczym i kulturoznawczym. Skoncentrowane są na empirycznych badaniach czytelnictwa i samodzielnym przeprowadzeniu badań przez studentów.

Konwersatoria obejmują głównie metodykę pracy ze zróżnicowanymi kategoriami użytkowników książki i biblioteki, zwłaszcza z czytelnikiem dziecięcym i młodzieżowym, przygotowując studentów m.in. do zadań bibliotekarza-nauczyciela.

OK I 14. Zagadnienia wydawnicze i księgarskie

- rok studiów I, semestr I; 30 godzin zajęć konwersatoryjnych zaliczanych na ocenę
- liczba punktów ECTS: 2
- wykładowcy: mgr W. Ciszewska
mgr D. Degen

Zajęcia stanowią wprowadzenie w podstawowe problemy działalności wydawnictw i księgarni. Obejmują proces wydawniczy (źródła inicjatywy wydawniczej, jednostkowy charakter produkcji, opracowanie rękopisu w redakcji merytorycznej, językowej, formalno-porządkowej, technicznej i zagadnienia korekty), prawo autorskie, kodeks dobrych obyczajów w dziedzinie publikacji naukowych i przemiany edytorstwa pod wpływem technologii komputerowych, a także wybrane problemy księgarskie: popyt i podaż na rynku księgarskim oraz zmiany w księgarstwie tradycyjnym, zachodzące w wyniku „rewolucji książki”.

OK II/III 15. Historia książki

- rok studiów II–III, semestr III–VI; 150 godzin: 45 godzin wykładu, 75 godzin ćwiczeń dla wszystkich, 30 godzin ćwiczeń opcjonalnych do wyboru, ćwiczenia zaliczane na ocenę, egzamin z całości
- liczba punktów ECTS: 17
- wykładowcy: dr hab. J. Tondel, prof. UMK
dr I. Imańska
dr K. Nierzwicki
mgr W. Ciszewska

Celem zajęć jest zapoznanie studentów z dziejami ruchu wydawniczego, drukarstwa, księgarstwa, bibliotek oraz czytelnictwa od starożytności do 1945, przede wszystkim w Polsce na tle europejskim, z elementami historii książki na kontynencie amerykańskim. Od studenta oczekuje się również opanowania podstawowych umiejętności praktycznych, jak katalogowanie starodruków, identyfikacja opraw oraz innych elementów struktury zewnętrznej i wewnętrznej książki.

OK II 16. Naukoznawstwo

- rok studiów II, semestr I–II; 60 godzin: 30 godzin wykładu, 30 godzin ćwiczeń, egzamin
- liczba punktów ECTS: 7
- wykładowcy: dr hab. G. Gzella, prof. UMK
mgr D. Degen
mgr J. Gomoliszek

Wykład wprowadza w teorię i metodologię nauki i naukoznawstwa jako dyscypliny naukowej. Jego głównym celem jest zapoznanie studentów z problemami klasyfikacji nauk na przestrzeni dziejów – od staro-

żytności greckiej po współczesne systematyzacyjne układy nauk, co przydatne będzie w przy realizacji przedmiotu opracowanie rzeczowe zbiorów.

OK II 17. Proseminarium

- rok studiów II, semestr IV; 15 godzin zajęć konwersatoryjnych zaliczanych bez oceny
- liczba punktów ECTS: 1
- wykładowca: zależnie od wyboru seminarium

Zajęcia mają charakter preorientacji fakultetowej, związanej z przedmiotami opcjonalnymi i późniejszym wyborem seminarium dyplomowego. Wybierane są przez studentów z oferty aktualizowanej na bieżąco, która powiązana jest z ofertą seminaryjną, przewidzianą dla nich w następnym roku. Mają wprowadzić w podstawy metodologiczne, charakterystyczne dla problematyki przewidywanego seminarium oraz w warsztat samodzielnej pracy naukowej.

OK III 18. Seminarium dyplomowe

- rok studiów III, semestr V–VI; 60 godzin ćwiczeń zaliczanych na ocenę, egzamin
- liczba punktów ECTS: 17
- wykładowca: zależnie od wyboru seminarium

Seminaria prowadzące do pracy dyplomowej i egzaminu licencjackiego, wybierane są przez studentów z corocznie aktualizowanej oferty z zagadnień obejmujących: bibliotekarstwo, dzieje książki i bibliotek, edytorstwo, informację naukową, obsługę biblioteczną osób niepełnosprawnych, prasoznawstwo. Wskazane jest, aby stanowiły kontynuację problematyki proseminaryjnej oraz poprzedzone były odpowiednio dobranymi przedmiotami fakultetowymi.

Przedmioty obowiązkowe uzupełniające (OU)

OU I 1. Logika

- rok studiów I, semestr I; 30 godzin ćwiczeń zaliczanych na ocenę
- liczba punktów ECTS: 2

Ćwiczenia wprowadzają w podstawy logiki i jej główne pojęcia, a także omawiają ją jako dyscyplinę pomocniczą, w tym w subdyscyplinach bibliotekoznawstwa i informacji naukowej.

OU I 2. Historia literatury

- rok studiów I/II, semestr II–III; 45 godzin zajęć konwersatoryjnych zakończonych zaliczeniem, egzamin z całości
- liczba punktów ECTS: 4

Zajęcia mają dostarczyć podstawowego zasobu wiedzy historyczno-literackiej, niezbędnej dla przyszłego bibliotekarza.

OU I 3. Wybrane zagadnienia z historii Polski

- rok studiów I, semestr I–II; 45 godzin zajęć konwersatoryjnych zakończonych zaliczeniem, egzamin z całości
- liczba punktów ECTS: 4

Zajęcia poświęcone są chronologicznie ujętym wycinkom z historii Polski, które wywarły szczególny wpływ na rozwój ojczystej kultury, kształtując również dzieje książki, ruchu wydawniczego i bibliotek.

OU III 4. Historia i teoria kultury

- rok studiów III, semestr V; 45 godzin zajęć konwersatoryjnych zaliczanych na ocenę
- liczba punktów ECTS: 3

Zajęcia wprowadzają w główne problemy metodologiczne kultury jako przedmiotu nauki i jej aparaturę pojęciową, ze szczególnym uwzględnieniem kultury jako formy komunikacji społecznej, a także obejmują główne etapy rozwoju kultury, zwłaszcza europejskiej, od starożytności po współczesność.

OU I 5. Socjologia

- rok studiów I/II, semestr II–III; 45 godzin zajęć konwersatoryjnych zaliczanych na ocenę
- liczba punktów ECTS: 3

Celem zajęć jest dostarczenie podstawowych wiadomości z zakresu socjologii, zwłaszcza wprowadzenie jej metod, technik i narzędzi badawczych, przydatnych również na gruncie badań z szeroko pojmowanej nauki o książce, bibliotece i informacji.

OU I/III 6. Język angielski

- rok studiów I–III, semestr I–V; 150 godzin ćwiczeń zaliczanych na ocenę, egzamin końcowy
- liczba punktów ECTS: 6

Ze względu na znaczenie języka angielskiego w informacji naukowej oraz pracy we współczesnej bibliotece, został uznany za język obowiązkowy dla wszystkich. Oprócz ogólnych sprawności komunikacyjnych studenci mają opanować słownictwo fachowe, aby mogli uczestniczyć w zajęciach anglojęzycznych w ramach współpracy z zagranicą.

OU I/II 7. Język nowożytny

- rok studiów I–II, semestr I–IV; 120 godzin ćwiczeń zaliczanych na ocenę
- liczba punktów ECTS: 0

Studenci mają możliwość wyboru jednego z języków nowożytnych, który jest obowiązkowy dla nich przez pierwsze 2 lata studiów, pozostając poza punktacją. Zaleca się, aby studenci, planujący w przyszłości seminarium z zakresu dziejów książki regionalnej, wybierali język niemiecki.

OU III 8. Wykład monograficzny

- rok studiów III, semestr V–VI; 30 godzin wykładu, zaliczenie bez oceny
- liczba punktów ECTS: 2

Studenci wybierają jeden wykład z corocznie aktualizowanej oferty. Wskazane jest, aby pozostawał on w związku z problematyką wybranego seminarium dyplomowego.

OU I/II 9. Wychowanie fizyczne

- rok studiów I/II, semestr II–IV; 90 godzin ćwiczeń zaliczanych na ocenę
- liczba punktów ECTS: 0

Wychowanie fizyczne należy do przedmiotów obligatoryjnych, pozostających poza punktacją.

Przedmioty fakultetowe (F) (opcje do wyboru)

Studenci mają obowiązek zaliczenia 90 godzin z proponowanych opcji, corocznie aktualizowanych.

- rok studiów II/III semestr IV–VI; 90 godzin, dowolna forma zajęć zakończonych zaliczeniem na ocenę lub egzaminem
- liczba punktów ECTS: 6

II. Program dwuletnich uzupełniających studiów magisterskich

Studia magisterskie mają dostarczyć specjalistycznej wiedzy teoretycznej i wykształcić umiejętności praktyczne z wybranej dziedziny objętej zakresem nauki o książce, bibliotece i informacji, powinny też wyposażać słuchaczy w umiejętność posługiwania się warsztatem badawczym tej dziedziny oraz w umiejętność formułowania i rozwiązywania problemów badawczych.

Absolwenci uzyskują tytuł magistra bibliotekoznawstwa i informacji naukowej.

Program studiów magisterskich obejmuje łącznie 660 godzin, w tym 600 godzin zajęć dydaktycznych oraz 60 godzin praktyki specjalizacyjnej, za co studenci otrzymać powinni 120 punktów ECTS.

Zajęcia realizowane są w ramach tzw. ścieżek magisterskich, związanych z aktualizowanymi co roku specjalizacjami. Za każdą specjalizację odpowiedzialny jest opracowujący ją opiekun naukowy, pod kierunkiem którego studenci przygotowują prace magisterskie. Studenci mają możliwość wyboru następujących specjalizacji: biblioterapia, wiedza o książce dawnej i księgarstwie, informacja naukowa, prasoznawstwo.

Przedmioty objęte programem każdej specjalizacji obejmują: seminarium magisterskie i proseminarium metodologiczne, przedmioty specjalistyczne obowiązkowe w ramach wybranej specjalizacji (symbol OS), przedmioty specjalistyczne opcjonalne (symbol SO) oraz uzupełniające obowiązkowe (OU). Bez względu na specjalizację, studenci w trakcie 2 lat studiów mają obowiązek zaliczenia 90 godzin przedmiotów uzupełniających obowiązkowych, co warunkuje przystąpienie do egzaminu magisterskiego.

Punkty ECTS

Liczba punktów kredytowych ECTS przyznawanych za zaliczenie poszczególnych zajęć w obrębie grupy przedmiotów obowiązkowych specjalistycznych (OS) zależy od wymiaru godzin danego przedmiotu, formy zaliczenia oraz stopnia jego trudności. Łączna liczba punktów w obrębie przedmiotów obowiązkowych specjalistycznych wynosi 90. Przy przedmiotach specjalistycznych opcjonalnych (SO) nie stosowano stopnia trudności, przeliczając na punkty wyłącznie liczbę godzin: 2 punkty za każde 15 godzin zajęć, całość oceniając 12 punktami ECTS. Za przedmioty obowiązkowe uzupełniające (OU) student ma możliwość zdobycia 8 punktów ECTS. Praktyka, realizowana na wszystkich ścieżkach magisterskich w drugim semestrze studiów, oceniana jest 10 punktami ECTS. Łącznie w ciągu dwu lat studiów student powinien zebrać 120 punktów ECTS.

Grupy przedmiotów	Liczba punktów ECTS	Liczba godzin
Przedmioty obowiązkowe specjalistyczne (OS)	90	420
Przedmioty obowiązkowe uzupełniające (OU)	8	90
Przedmioty specjalistyczne opcjonalne (SO)	12	90
Praktyka (PR)	10	60
Razem	120	660

Szczegółowa punktacja podana jest przy poszczególnych przedmiotach objętych programami kształcenia.

Ścieżki magisterskie

Wykaz przedmiotów obowiązkowych uzupełniających (OU) (dla wszystkich ścieżek)

Symbol	Nazwa przedmiotu	Termin realizacji	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godz.	Punkty ECTS
OU1	Filozofia	sem. I-II	wykl./ćw.	zal./oc. egzamin	60	6
OU2	Komunikacja społeczna	sem. II	wykl./ćw.	zal./oc.	30	2
Razem					90	8

Informacja naukowa (Info)

dr hab. Ewa Głowacka, dr Bronisław Żurawski

Uczestnictwo w zajęciach w ramach ścieżki pozwala na uzyskanie specjalistycznego wykształcenia z zakresu szeroko pojętej informacji naukowej. Podczas zajęć szczególny nacisk kładzie się na pracę z elektronicznymi źródłami informacji. Prowadzący starają się wykształcić u studentów umiejętności tworzenia baz danych i katalogów *on-line* oraz innych elektronicznych zasobów informacyjnych. Studenci uczą się wyszukiwania informacji w systemach zautomatyzowanych oraz sieci Internet. Realizacja programu pozwala przygotować ich do pracy w sieciach komputerowych oraz do zarządzania informacją w systemach sieciowych.

Wykaz przedmiotów obowiązkowych specjalistycznych (OS)

Symbol	Nazwa przedmiotu	Termin realizacji	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godz.	Punkty ECTS
Info OS1	Proseminarium metodologiczne	sem. I	konw.	zal.	30	6
Info OS2	Seminarium magisterskie	sem. I-IV	ćw.	zal./oc. egzamin mgr.	120	32
Info OS3	Tworzenie bibliograficznych i faktograficznych baz danych	sem. I-II	konw./ćw.	zal./oc. egzamin	60	14
Info OS4	Systemy biblioteczne	sem. III	ćw.	zal./oc.	30	5

Info OS5	Narzędzia i metody wyszukiwania w systemach zautomatyzowanych	sem. I	ćw.	zal./oc.	30	5
Info OS6	Język informacyjno-wyszukiawczy KABA	sem. III	ćw.	zal./oc.	30	5
Info OS7	Sieciowe systemy publikacji elektronicznych	sem. I	konw./ćw.	egzamin	30	7
Info OS8	Zarządzanie informacją w systemach sieciowych	sem. III	konw.	egzamin	30	7
Info OS9	Biblioteki wirtualne	sem. III	konw.	egzamin	30	7
Info OS10	Wykład monograficzny	sem. IV	wykl.	zal.	30	2
Razem					420	90

Wykaz przedmiotów specjalistycznych opcjonalnych (SO) (obowiązek zaliczenia 90 godzin, 12 punktów ECTS)

Symbol	Nazwa przedmiotu	Termin realizacji	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godz.	Punkty ECTS
Info SO1	Automatyczne systemy składu	sem. II lub III	konw.	zal./oc.	30	4
Info SO2	Relacyjne bazy danych	sem. II lub III	konw.	zal./oc.	30	4
Info SO3	Sieci komputerowe	sem. II lub III	konw.	zal./oc.	30	4
Info SO4	Specjalistyczne źródła informacji	sem. II lub III	konw.	zal./oc.	30	4
Info SO5	Zaawansowane metody tworzenia publikacji elektronicznych	sem. II lub III	konw./ćw.	zal./oc.	30	4
Info SO6	Archiwizacja i digitalizacja zbiorów	sem. II lub III	konw.	zal./oc.	30	4
Info SO7	Zarządzanie zautomatyzowanymi systemami bibliotecznymi	sem. II lub III	konw./ćw.	zal./oc.	30	4

Praktyka

Symbol	Nazwa przedmiotu	Termin realizacji	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godz.	Punkty ECTS
Info pr	Praktyka studencka	sem. II		zal.	60	10

Obsada zajęć

Info OS1. Proseminarium metodologiczne

Wykładowcy: dr hab. Ewa Głowacka
dr Bronisław Żurawski

Info OS2. Seminarium magisterskie

Wykładowcy: dr hab. Ewa Głowacka
dr Bronisław Żurawski

Info OS3. Tworzenie bibliograficznych i faktograficznych baz danych

Wykładowcy: dr hab. Ewa Głowacka
mgr Małgorzata Kowalska

Info OS4. Systemy biblioteczne

Wykładowcy: dr Bronisław Żurawski
mgr Katarzyna Żurawska

Info OS5. Narzędzia i metody wyszukiwania w systemach zautomatyzowanych

Wykładowcy: mgr Veslava Osińska
mgr Ewa Jadwiga Kurkowska

Info OS6. Język informacyjno-wyszukiwawczy KABA

Wykładowca: mgr Jolanta Szewczak

Info OS7. Sieciowe systemy publikacji elektronicznych

Wykładowcy: dr Bronisław Żurawski
mgr Katarzyna Żurawska

Info OS8. Zarządzanie informacją w systemach sieciowych

Wykładowcy: dr Bronisław Żurawski
mgr Katarzyna Żurawska

Info OS9. Biblioteki wirtualne

Wykładowca: mgr Katarzyna Żurawska

Info OS10. Wykład monograficzny

Wykładowcy: dr hab. Ewa Głowacka
dr Bronisław Żurawski

Info SO1. Automatyczne systemy składu

Wykładowcy: mgr Wanda Ciszewska
mgr Dorota Degen

Info SO2. Relacyjne bazy danych

Wykładowca: mgr Katarzyna Żurawska

Info SO3. Sieci komputerowe

Wykładowca: dr Bronisław Żurawski

Info SO4. Specjalistyczne źródła informacji

Wykładowcy: dr hab. Ewa Głowacka
mgr Małgorzata Kowalska

Info SO5. Zaawansowane metody tworzenia publikacji elektronicznych

Wykładowca: dr Bronisław Żurawski

Info SO6. Archiwizacja i digitalizacja zbiorów

Wykładowca: mgr Małgorzata Kowalska

Info SO7. Zarządzanie zautomatyzowanymi systemami bibliotecznymi

Wykładowca: vacat

Program zajęć

Rok I, semestr I – 180 godzin, 36 punktów ECTS				
Nazwa przedmiotu	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godzin	Liczba punktów
Filozofia	wykl./ćw.	zal./oc.	30	3
Proseminarium metodologiczne	konw.	zal.	30	6
Seminarium magisterskie	ćw.	zal.	30	8
Tworzenie bibliograficznych i faktograficznych baz danych	konw./ćw.	zal./oc.	30	7
Narzędzia i metody wyszukiwania w systemach zautomatyzowanych	ćw.	zal./oc.	30	5
Sieciowe systemy publikacji elektronicznych	konw./ćw.	egzamin	30	7
Razem			180	36

Rok I, semestr II – 210 godzin, 34 punkty ECTS				
Nazwa przedmiotu	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godzin	Liczba punktów
Filozofia	wykl./ćw.	egzamin	30	3
Komunikacja społeczna	wykl./ćw.	zal./oc.	30	2
Seminarium magisterskie	ćw.	zal./oc.	30	8
Tworzenie bibliograficznych i faktograficznych baz danych	konw./ćw.	egzamin	30	7
Przedmioty specjalistyczne opcjonalne (do wyboru)	konw./ćw.	zal./oc.	30	4
Praktyka		zal.	60	10
Razem			210	34

Rok II, semestr III – 210 godzin, 40 punktów ECTS				
Nazwa przedmiotu	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godzin	Liczba punktów
Seminarium magisterskie	ćw.	zal./oc.	30	8
Systemy biblioteczne	ćw.	zal./oc.	30	5
Język informacyjno-wyszukiwawczy KABA	ćw.	zal./oc.	30	5
Zarządzanie informacją w systemach sieciowych	konw.	egzamin	30	7
Biblioteki wirtualne	konw.	egzamin	30	7
Przedmioty specjalistyczne opcjonalne (do wyboru)	konw./ćw.	zal./oc.	60	8
Razem			210	40

Rok II, semestr IV – 60 godzin, 10 punktów ECTS				
Nazwa przedmiotu	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godzin	Liczba punktów
Seminarium magisterskie	ćw.	zal./oc. egzamin mgr.	30	8
Wykład monograficzny	wykl.	zal.	30	2
Razem			60	10

Prasoznawstwo (Pras)

dr hab. Grażyna Gzella, prof. UMK, dr hab. Jacek Gzella

W trakcie zajęć prowadzonych w ramach specjalizacji „Prasoznawstwo” studenci poznają problemy metodologiczne prasoznawstwa i podstawy wiedzy o prasie. Uszczegółowieniem zajęć są przedmioty: historia prasy, typologia prasy i socjologia prasy. Celem zajęć jest: zapoznanie studentów z warsztatem naukowym prasoznawcy; praktyczne opracowywanie wybranych periodyków; zdobycie wiedzy z zakresu teorii prasy. Przedmioty opcjonalne związane z zainteresowaniami studentów pozwalają uzupełnić ich wiedzę w zakresie przeszłości prasy (historia prasy w wybranym okresie lub dzieje określonego typu prasy) bądź współczesnych problemów warsztatów dziennikarskich (nowe formy prasy, nowoczesne edytorstwo prasowe). Problemy pracy dziennikarza pogłębia przedmiot „metodyka dziennikarska”.

Wykaz przedmiotów obowiązkowych specjalistycznych (OS)

Symbol	Nazwa przedmiotu	Termin realizacji	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godz.	Punkty ECTS
Pras OS1	Proseminarium metodologiczne	sem. I	konw.	zal./oc.	30	4
Pras OS2	Seminarium magisterskie	sem. I–IV	ćw.	zal./oc. egzamin mgr.	120	32
Pras OS3	Wstęp do prasoznawstwa	sem. I	wykl.	egzamin	45	10
Pras OS4	Historia prasy	sem. II–III	wykl.	zal./ egzamin	60	12
Pras OS5	Metodyka prasoznawstwa	sem. II	konw.	egzamin	30	10
Pras OS6	Dzieje cenzury prasowej	sem. III	konw.	egzamin	30	8
Pras OS7	Prawo prasowe	sem. III	konw.	zal./oc.	30	6
Pras OS8	Typologia prasy	sem. I	konw.	zal./oc.	15	2
Pras OS9	Socjologia prasy	sem. III	konw.	zal./oc.	30	4
Pras OS10	Wykład monograficzny	sem. IV	wykl.	zal.	30	2
Razem					420	90

Wykaz przedmiotów specjalistycznych opcjonalnych (SO) (obowiązek zaliczenia 90 godzin, 12 punktów ECTS)

Symbol	Nazwa przedmiotu	Termin realizacji	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godz.	Punkty ECTS
Pras SO1	Polska myśl polityczna	sem. II lub III	konw.	zal./oc.	30	4
Pras SO2	Metodyka dziennikarska	sem. II lub III	konw.	zal./oc.	30	4

Pras SO3	Historia prasy (wybrana epoka, typ prasy)	sem. II lub III	konw.	zal./oc.	30	4
Pras SO4	Nowoczesne formy prasy	sem. II lub III	ćw.	zal./oc.	30	4
Pras SO5	Wybrane problemy edytorstwa prasowego	sem. II lub III	ćw.	zal./oc.	30	4
					150	20

Praktyka

Symbol	Nazwa przedmiotu	Termin realizacji	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godz.	Punkty ECTS
Pras pr	Praktyka studencka	sem. II		zal.	60	10

Obsada zajęć

Pras OS1. Proseminarium metodologiczne

Wykładowca: mgr Joanna Gomoliszek

Pras OS2. Seminarium magisterskie

Wykładowcy: dr hab. Grażyna Gzella, prof. UMK
dr hab. Jacek Gzella

Pras OS3. Wstęp do prasoznawstwa

Wykładowca: dr hab. Jacek Gzella

Pras OS4. Historia prasy

Wykładowca: dr hab. Jacek Gzella

Pras OS5. Metodyka prasoznawstwa

Wykładowca: mgr Joanna Gomoliszek

Pras OS6. Dzieje cenzury prasowej

Wykładowca: dr hab. Grażyna Gzella, prof. UMK

Pras OS7. Prawo prasowe

Wykładowca: mgr Wojciech Kantak

Pras OS8. Typologia prasy

Wykładowca: mgr Dorota Degen

Pras OS9. Socjologia prasy

Wykładowca: mgr Dorota Degen

Pras OS10. Wykład monograficzny

Wykładowcy: dr hab. Grażyna Gzella, prof. UMK
dr hab. Jacek Gzella

Pras SO1. Polska myśl polityczna

Wykładowca: dr hab. Jacek Gzella

Pras SO2. Metodyka dziennikarska

Wykładowca: vacat

Pras SO3. Historia prasy (wybrana epoka, typ prasy)

Wykładowcy: dr hab. Grażyna Gzella, prof. UMK
dr hab. Jacek Gzella

Pras SO4. Nowoczesne formy prasy

Wykładowca: mgr Joanna Gomoliszek

Pras SO5. Wybrane problemy edytorstwa prasowego

Wykładowca: mgr Joanna Gomoliszek

Program zajęć

Rok I, semestr I – 150 godzin, 27 punktów ECTS				
Nazwa przedmiotu	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godzin	Liczba punktów
Filozofia	wykl./ćw.	zal./oc.	30	3
Proseminarium metodologiczne	konw.	zal.	30	4
Seminarium magisterskie	ćw.	zal.	30	8
Wstęp do prasoznawstwa	wykl.	egzamin	45	10
Typologia prasy	konw.	zal./oc.	15	2
Razem			150	27

Rok I, semestr II – 210 godzin, 43 punkty ECTS				
Nazwa przedmiotu	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godzin	Liczba punktów
Filozofia	wykl./ćw.	egzamin	30	3
Komunikacja społeczna	wykl./ćw.	zal./oc.	30	2
Seminarium magisterskie	ćw.	zal./oc.	30	8
Historia prasy	wykl.	zal.	30	6
Metodyka prasoznawstwa	konw.	egzamin	30	10
Praktyka		zal.	60	10
Przedmioty specjalistyczne opcjonalne (do wyboru)	konw./ćw.	zal./oc.	30	4
Razem			240	43

Rok II, semestr III – 210 godzin, 40 punktów ECTS				
Nazwa przedmiotu	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godzin	Liczba punktów
Seminarium magisterskie	ćw.	zal./oc.	30	8
Historia prasy	wykl.	egzamin	30	6
Dzieje cenzury prasowej	konw.	egzamin	30	8
Prawo prasowe	konw.	zal./oc.	30	6
Socjologia prasy	konw.	zal./oc.	30	4
Przedmioty specjalistyczne opcjonalne (do wyboru)	konw./ćw.	zal./oc.	60	8
Razem			210	40

Rok II, semestr IV – 60 godzin, 10 punktów ECTS				
Nazwa przedmiotu	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godzin	Liczba punktów
Seminarium magisterskie	ćw.	zal./oc. egzamin mgr.	30	8
Wykład monograficzny	wykl.	zal.	30	2
Razem			60	10

Biblioterapia (Btr)

dr hab. Bronisława Woźniczka-Paruzel, prof. UMK

Specjalizacja przygotowuje do pracy biblioterapeutycznej w środowiskach osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami (fizycznymi lub intelektualnymi) oraz zaburzeniami w funkcjonowaniu społecznym. Kształci także pracowników bibliotek obsługujących czytelników dotkniętych wskazanymi wyżej dysfunkcjami.

Zajęcia prowadzone są nie tylko przez pracowników naukowo-dydaktycznych, którzy wprowadzają studentów w teoretyczne i metodologiczne podstawy aktywności biblioterapeutycznej, ale także przez wybitnych fachowców-praktyków: lekarzy i terapeutów. Studenci mają więc możliwość zdobycia wiedzy interdyscyplinarnej oraz szeregu umiejętności praktycznych, przydatnych również w terapii osób zdrowych, pragnących łatwiej radzić sobie z trudnościami życia.

Wykaz przedmiotów obowiązkowych specjalistycznych (OS)

Symbol	Nazwa przedmiotu	Termin realizacji	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godz.	Punkty ECTS
Btr OS1	Proseminarium metodologiczne	sem. I	konw.	zal./oc.	30	5
Btr OS2	Seminarium magisterskie	sem. I-IV	ćw.	zal./oc. egzamin mgr.	120	32
Btr OS3	Wstęp do biblioterapii	sem. I	wykl.	egzamin	30	8
Btr OS4	Niepełnosprawności czytelnicze	sem. III	konw.	zal./ egzamin	30	6
Btr OS5	Specjalne materiały czytelnicze	sem. III	konw.	egzamin	30	8
Btr OS6	Czytelnictwo a biblioterapia	sem. III	konw.	egzamin	15	2
Btr OS7	Metody i techniki terapeutyczne	sem. I-II	konw.	zal./oc.	45	12
Btr OS8	Psychopedagogiczne i medyczne problemy niepełnosprawności	sem. I-II	konw.	zal./oc.	45	7
Btr OS9	Biblioterapia i czytelnictwo seniorów	sem. III	wykl./ćw.	zal./oc.	45	8
Btr OS10	Wykład monograficzny	sem. IV	wykl./ćw.	zal.	30	2
Razem					420	90

Wykaz przedmiotów specjalistycznych opcjonalnych (SO) (obowiązek zaliczenia 90 godzin, 12 punktów ECTS)

Symbol	Nazwa przedmiotu	Termin realizacji	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godz.	Punkty ECTS
Btr SO1	Biblioteki specjalne – typologia, dzieje	sem. II lub III	konw.	zal./oc.	30	4
Btr SO2	Biblioterapia uzależnionych i współuzależnionych	sem. II lub III	konw.	zal./oc.	30	4
Btr SO3	Terapia dziecka z uszkodzonym mózgiem	sem. II lub III	konw.	zal./oc.	30	4
Btr SO4	Terapeutyczne aspekty czytelnictwa osób z uszkodzonym słuchem	sem. II lub III	konw.	zal./oc.	30	4
Btr SO5	Czytelnictwo młodzieży niedostosowanej społecznie	sem. II lub III	konw.	zal./oc.	30	4
Btr SO6	Obsługa biblioteczna chorych	sem. II lub III	konw./ćw	zal./oc.	30	4

Praktyka

Symbol	Nazwa przedmiotu	Termin realizacji	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godz.	Punkty ECTS
Btr pr	Praktyka studencka	sem. II		zal.	60	10

Obsada zajęć

Btr OS1. Proseminarium metodologiczne

Wykładowca: mgr Tomasz Kruszewski

Btr OS2. Seminarium magisterskie

Wykładowca: dr hab. Bronisława Woźniczka–Paruzel, prof. UMK

Btr OS3. Wstęp do biblioterapii

Wykładowca: dr hab. Bronisława Woźniczka–Paruzel, prof. UMK

Btr OS4. Niepełnosprawności czytelnicze

Wykładowca: dr Małgorzata Fedorowicz

Btr OS5. Specjalne materiały czytelnicze

Wykładowca: dr Małgorzata Fedorowicz

Btr OS6. Czytelnictwo a biblioterapia

Wykładowca: mgr Katarzyna Wodniak

Btr OS7. Metody i techniki terapeutyczne

Wykładowca: mgr Tomasz Kruszewski

Btr OS8. Psychopedagogiczne i medyczne problemy niepełnosprawności

Wykładowca: dr Krzysztof Liszcz

Btr OS9. Biblioterapia i czytelnictwo seniorów

Wykładowca: mgr Wioletta Mrozowska

Btr OS10. Wykład monograficzny

Wykładowca: dr hab. Bronisława Woźniczka-Paruzel, prof. UMK

Btr SO1. Biblioteki specjalne – typologia, dzieje

Wykładowca: dr Małgorzata Fedorowicz

Btr SO2. Biblioterapia uzależnionych i współuzależnionych

Wykładowca: dr hab. Bronisława Woźniczka-Paruzel, prof. UMK

Btr SO3. Terapia dziecka z uszkodzonym mózgiem

Wykładowca: dr Krzysztof Liszcz

Btr SO4. Terapeutyczne aspekty czytelnictwa osób z uszkodzonym słuchem

Wykładowcy: dr hab. Bronisława Woźniczka-Paruzel, prof. UMK
mgr Agnieszka Śledź

Btr SO5. Czytelnictwo młodzieży niedostosowanej społecznie

Wykładowca: mgr Tomasz Kruszewski

Btr SO6. Obsługa biblioteczna chorych

Wykładowca: mgr Maria Skarżyńska

Program zajęć

Rok I, semestr I – 180 godzin, 34 punkty ECTS				
Nazwa przedmiotu	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godzin	Liczba punktów
Filozofia	wykl./ćw.	zal./oc.	30	3
Proseminarium metodologiczne	konw.	zal.	30	5
Seminarium magisterskie	ćw.	zal.	30	8
Wstęp do biblioterapii	wykl.	egzamin	30	8
Metody i techniki terapeutyczne	konw.	zal./oc.	30	6
Psychopedagogiczne i medyczne problemy niepełnosprawności	konw.	zal./oc.	30	4
Razem			180	34

Rok I, semestr II – 210 godzin, 36 punktów ECTS				
Nazwa przedmiotu	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godzin	Liczba punktów
Filozofia	wykl./ćw.	egzamin	30	3
Komunikacja społeczna	wykl./ćw.	zal./oc.	30	2
Seminarium magisterskie	ćw.	zal./oc.	30	8
Metody i techniki terapeutyczne	konw.	egzamin	15	6
Psychopedagogiczne i medyczne problemy niepełnosprawności	konw.	zal./oc.	15	3
Przedmioty specjalistyczne opcjonalne (do wyboru)	konw./ćw.	zal./oc.	30	4
Praktyka		zal.	60	10
Razem			210	36

Rok II, semestr III – 210 godzin, 40 punktów ECTS				
Nazwa przedmiotu	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godzin	Liczba punktów
Seminarium magisterskie	ćw.	zal./oc.	30	8
Niepełnosprawności czytelnicze	konw.	zal./oc.	30	6
Specjalne materiały czytelnicze	konw.	egzamin	30	8
Czytelnictwo a biblioterapia	konw.	zal./oc.	15	2
Biblioterapia i czytelnictwo seniorów	wykl./ćw.	egzamin	45	8

Przedmioty specjalistyczne opcjonalne (do wyboru)	konw./ćw.	zal./oc.	60	8
Razem			210	40

Rok II, semestr IV – 60 godzin, 10 punktów ECTS				
Nazwa przedmiotu	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godzin	Liczba punktów
Seminarium magisterskie	ćw.	zal./oc. egzamin mgr.	30	8
Wykład monograficzny	wykl.	zal.	30	2
Razem			60	10

Wiedza o książce dawnej i księgarstwie (WOK)

dr hab. Janusz Tondel, prof. UMK, dr Iwona Imańska

Specjalizacja z zakresu wiedzy o dawnej książce i księgarstwie ma przede wszystkim na celu zaznajomienie jej uczestników z warsztatem naukowym historyka książki oraz ze specjalistycznym warsztatem księgarza. Różnorodna tematyka zajęć prowadzonych w ramach niniejszej „ścieżki magisterskiej” ma ułatwić opanowanie przez studentów podstawowych umiejętności umożliwiających efektywną pracę w działach specjalnych bibliotek, zwłaszcza w działach starych druków i rękopisów, a także przygotować do pracy w różnego typu placówkach księgarskich.

Celem zajęć realizowanych w ramach specjalizacji jest również dostarczenie studentom wiedzy na temat historii drukarstwa oraz księgarstwa w regionie pomorskim. Program zajęć przewiduje ponadto zapoznanie uczestników specjalizacji z zagadnieniem książki rękopiśmiennej oraz roli, jaką książka pełniła w dziejach Kościoła w Polsce. Znaczący akcent położono także na problematykę sztuki książki, jej konserwacji, jak również bibliofilstwa i oprawozdawstwa. Program specjalizacji przewiduje również uczestnictwo studentów w zajęciach z zakresu elektronicznych metod opracowania, zabezpieczania i udostępniania książki zabytkowej w ramach przedmiotów „archiwizacja i digitalizacja zbiorów” oraz „elektroniczny warsztat historyka książki”.

Wykaz przedmiotów obowiązkowych specjalistycznych (OS)

Symbol	Nazwa przedmiotu	Termin realizacji	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godz.	Punkty ECTS
WOK OS1	Proseminarium metodologiczne	sem. I	konw.	zal./oc.	15	2
WOK OS2	Seminarium magisterskie	sem. I-IV	ćw.	zal./oc. egzamin mgr.	120	32
WOK OS3	Książka rękopiśmienna	sem. II	ćw.	zal./oc.	15	2
WOK OS4	Historia książki regionu pomorskiego	sem. II	konw.	egzamin	30	8
WOK OS5	Książka w kulturze Kościoła	sem. I	konw.	zal./oc.	30	4
WOK OS6	Księgarstwo współczesne	sem. III	konw.	egzamin	30	8
WOK OS7	Zbiory specjalne w bibliotekach	sem. I	konw.	egzamin	30	8
WOK OS8	Bibliofilstwo	sem. III	konw.	zal./oc.	45	6
WOK OS9	Sztuka książki	sem. IV	wykl./konw.	zal./oc.	15	4
WOK OS10	Wykład monograficzny	sem. IV	wykl.	zal.	30	4
WOK OS11	Elektroniczny warsztat historyka książki	sem. I	konw.	zal./oc.	30	8
WOK OS12	Historia oprawy i introligatorstwa	sem. III	konw.	zal./oc.	15	2
WOK OS13	Konserwacja książki	sem. III	ćw.	zal./oc.	15	2
Razem					420	90

Wykaz przedmiotów specjalistycznych opcjonalnych (SO) (obowiązek zaliczenia 90 godzin, 12 punktów ECTS)

Symbol	Nazwa przedmiotu	Termin realizacji	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godz.	Punkty ECTS
WOK SO1	Elektroniczny warsztat edytorski (DTP)	sem. II lub III	ćw.	zal./oc.	30	4
WOK SO2	Historia sztuki	sem. II lub III	wykl./konw.	zal./oc.	30	4
WOK SO3	Archiwizacja i digitalizacja zbiorów	sem. II lub III	ćw.	zal./oc.	30	4
WOK SO4	Księgarstwo antykwaryczne	sem. II lub III	ćw.	zal./oc.	15	2

WOK SO5	Marketing w księgarstwie	sem. II lub III	ćw.	zal./oc.	15	2
WOK SO6	Historia księgarstwa w Europie	sem. II lub III	ćw.	zal./oc.	15	2

Praktyka

Symbol	Nazwa przedmiotu	Termin realizacji	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godz.	Punkty ECTS
WOK pr	Praktyka studencka	sem. II		zal.	60	10

Obsada zajęć

WOK OS1. Proseminarium metodologiczne

Wykładowcy: dr hab. Janusz Tondel, prof. UMK
dr Iwona Imańska

WOK OS2. Seminarium magisterskie

Wykładowcy: dr hab. Janusz Tondel, prof. UMK
dr Iwona Imańska

WOK OS3. Książka rękopiśmienna

Wykładowca: dr Krzysztof Nierzwicki

WOK OS4. Historia książki regionu pomorskiego

Wykładowca: dr Iwona Imańska

WOK OS5. Książka w kulturze Kościoła

Wykładowca: dr Krzysztof Nierzwicki

WOK OS6. Księgarstwo współczesne

Wykładowca: mgr Wanda Ciszewska

WOK OS7. Zbiory specjalne w bibliotekach

Wykładowca: dr hab. Janusz Tondel, prof. UMK

WOK OS8. Bibliofilstwo

Wykładowca: dr hab. Janusz Tondel, prof. UMK

WOK OS9. Sztuka książki

Wykładowca: vacat

WOK OS10. Wykład monograficzny

Wykładowcy: dr hab. Janusz Tondel, prof. UMK
dr Iwona Imańska

WOK OS11. Elektroniczny warsztat historyka książki

Wykładowca: dr Krzysztof Nierzwicki

WOK OS12. Historia oprawy i introligatorstwa

Wykładowca: dr hab. Janusz Tondel, prof. UMK

WOK OS13. Konserwacja książki

Wykładowca: zajęcia na Wydziale Sztuk Pięknych

WOK SO1. Elektroniczny warsztat edytorski (DTP)

Wykładowca: mgr Wanda Ciszewska

WOK SO2. Historia sztuki

Wykładowca: vacat

WOK SO3. Archiwizacja i digitalizacja zbiorów

Wykładowca: mgr Małgorzata Kowalska

WOK SO4. Księgarstwo antykwaryczne

Wykładowca: mgr Wanda Ciszewska

WOK SO5. Marketing w księgarstwie

Wykładowca: mgr Tomasz Zekin-Kompanowski

WOK SO6. Historia księgarstwa w Europie

Wykładowca: dr Iwona Imańska

Program zajęć

Rok I, semestr I – 165 godzin, 33 punkty ECTS				
Nazwa przedmiotu	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godzin	Liczba punktów
Filozofia	wykl./ćw.	zal./oc.	30	3
Proseminarium metodologiczne	konw.	zal.	15	2
Seminarium magisterskie	ćw.	zal./oc.	30	8
Zbiory specjalne w bibliotekach	konw.	egzamin	30	8
Elektroniczny warsztat historyka książki	konw.	zal./oc.	30	8
Książka w kulturze Kościoła	konw.	zal./oc.	30	4
Razem			165	33

Rok I, semestr II – 225 godzin, 37 punktów ECTS				
Nazwa przedmiotu	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godzin	Liczba punktów
Filozofia	wykl./ćw.	egzamin	30	3
Komunikacja społeczna	wykl./ćw.	zal./oc.	30	2
Seminarium magisterskie	ćw.	zal./oc.	30	8
Książka rękopiśmienna	konw.	zal./oc.	15	2
Historia książki regionu pomorskiego	konw.	egzamin	30	8
Przedmioty specjalistyczne opcjonalne (do wyboru)	konw./ćw.	zal./oc.	30	4
Praktyka		zal.	60	10
Razem			225	37

Rok II, semestr III – 195 godzin, 34 punkty ECTS				
Nazwa przedmiotu	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godzin	Liczba punktów
Seminarium magisterskie	ćw.	zal./oc.	30	8
Historia oprawy i introligatorstwa	konw.	zal./oc.	15	2
Bibliofilstwo	konw.	zal./oc.	45	6
Konserwacja książki	ćw.	zal./oc.	15	2
Księgarstwo współczesne	konw.	egzamin	30	8
Przedmioty specjalistyczne opcjonalne (do wyboru)	konw./ćw.	zal./oc.	60	8
Razem			195	34

Rok II, semestr IV – 75 godzin, 16 punktów ECTS				
Nazwa przedmiotu	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godzin	Liczba punktów
Seminarium magisterskie	ćw.	zal./oc. egzamin mgr.	30	8
Sztuka książki	konw.	zal./oc.	15	4
Wykład monograficzny	wykl.	zal.	30	4
Razem			75	16

Uwagi końcowe

Przedstawione programy studiów z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej wprowadzone są dla studentów, którzy edukację rozpoczęli od roku akademickiego 1998/1999.

Po pięciu latach realizacji programów dokonana zostanie ich ocena, uwzględniająca również opinie absolwentów, która stanie się podstawą do ewentualnych poprawek i zmian.

Najlepsi studenci władający językiem angielskim mają możliwość uczestniczenia w anglojęzycznych kursach eksperymentalnych, obejmujących części niektórych przedmiotów (np. w wykładzie monograficznym pt. *People with reading disabilities*, w konwersatoriach i ćwiczeniach nt. *Tools of creation and database management*). Kursy te przygotowują do aktywnego uczestnictwa w międzynarodowych konferencjach BOBCATSS oraz wymiany zagranicznej studentów w ramach programu „Socrates/Erasmus”. Studenci oceniani są wg skali ocen obowiązującej w obecnym regulaminie studiów UMK. Średnia ocen jest brana również pod uwagę przy przyznawaniu stypendiów naukowych.

Opracował Krzysztof Nierzwicki